

EDA SOYLU

“Hayatımı yaşarken aynı anda hem çok içe dönük, hem de çok civil civil olmayı seviyorum. Bu ikisinin dengesinden ilham alıyorum.”



Röportaj: Rana Korgül
ranakorgul@gmail.com

Fotoğraflar: Bilal İmren



Eda, Amerika’da aldığı üniversite eğitiminden sonra sanatını Türkiye’de derinleştirerek üretimlerine devam eden, başarılı bir isim. Sanat hayatına lise yıllarında başlamış. Resimle şekillenen dünyasının yaratıcı süreçlerinde samimiyeti ve içsel keşfi ön planda tutuyor. Sanatındaki derinlik, doğadan, şiiirden ve zanaatkârlık gibi çeşitli alanlardan ilham alırken, onu sürekli yenilikçi bir arayış içinde besliyor. Keyifle takip ettiğimiz Eda Soylu ile Moda’daki ev-atölyesinde bir araya geldik.

Rana Korgül Eda Soylu’yu yakın tanımak istiyoruz. Bu zamana kadar neler gerçekleştirdin, süreç nasıl ilerledi? Sanatçı olmaya hayatın hangi noktasında karar verdin?

Eda Soylu Üsküdar Amerikan’da okurken ikinci sınıfta öğrenci değişim programıyla Michigan’a gitmiştim. Amerika ile eğitim sistemlerimiz farklı olduğundan bizdeki ikinci sınıf orada lise son sınıfa tekabül ediyordu. Bu sayede okulda ileri derece resim dersleri alma imkânım oldu. Eş zamanlı olarak kaldığım evin yakınlarında bir üniversitede haftanın iki akşamı resim dersi aldım. Buradaki hocam Michael Northrop benim için önemli biridir, kendisini hiç unutmadım, çünkü bana “egg tempera” tekniği ile resim yapmayı öğretti, yani Botticelli’nin resim yapma tekniğini. İlk defa böyle şifalı, böyle meditatif bir ele alım biçimi ile karşılaşmıştım. Beni o kadar içine çekti ki bu hal, programı bitirip İstanbul’a döndüğümde sanat okuyacağımından emindim,

direkt portfolyo hazırlıklarına başladım. Bugün geriye dönüp baktığımda görüyorum ki, sanatın o bilinmeyen hali, bir deniz derya, bir dehliz oluşu, girdaplığı... Ben buralarda bulunmak istemişim. Diğer bir deyişle, sanatı bir ifade biçiminden de öte, yaşam yolculuğuma eşlikçi olarak seçmişim... 2013 yılında Rhode Island School of Design (RISD) resim bölümünden mezun oldum. Çok severek okudum, kıymetli hocalarım vardı. Okul bittiği gibi Türkiye’ye geri döndüm. İstedim ki öğrendiklerimi rahatlıkla, odaklanarak sindirebileceğim bir alan yaratayım kendime. Öyle de yaptım. O gün bugündür üretimlerime buradan devam etmekteyim. Yaklaşık on yıl kadar yerleştirme sanatını temel aldığım bir pratiğim oldu, şimdilerde bu kısım genişlemekte. Solo sergilerim oldu, grup sergilerim de oldu. Bugünlerde ise ikinci on yılımın başlarındayım ve bu keşif hali dilediği kadar uzayabilir...



Çok uzunca bir zaman dilimi boyunca üretim pratiğim dıştan içeydi, o da güzeldi, ancak son yıllarda artık yoluma hizmet etmez hale gelmişti.

R.K. Birkaç yıldır senden ses seda yoktu. Bizi kendin hakkında günceller misin?

E.S. Bu çok yerinde bir tabir oldu. Birkaç yıldır bilinçli bir şekilde, itinayla sesi sedayı kırmaya çalışıyorum. Doğrusunu söylemek gerekirse bu benim için çok kolay bir süreç olmadı. Kendimi duymak, kendi içimdeki çok sesliliğin farkına varmak, kelimeleri azaltmak, sezme haline geçebilmek... Çok uzunca bir zaman dilimi boyunca üretim pratiğim dıştan içeydi, o da güzeldi, ancak son yıllarda artık yoluma hizmet etmez hale gelmişti. Bu durum beni derin bir arayışa soktu, sükût arayışına. Bundan sebep birkaç yıldır benden hakikaten ses seda yok, iyi ki de yok. Şimdi ise içten dışa, yavaş yavaş...

R.K. Demek senden farklı şeyler göreceğiz yakında... Sanatının arkasında yatan düşünceyi nasıl anlatabilirsin?

E.S. Samimiyete önem veriyorum. İşlerin hissini daha üretim aşamasındayken önce bana geçmesi önemli, kendimden kendime bir döngü misali. Hakiki olanın, görene, görmesi gereken göze gözükeceğine inancım sonsuz. Bu bir olma hali, tabii bir de teslimiyet.

R.K. Son sergin ne zamandı?

E.S. Son sergim 2021 yılındaydı. Ferda Art Platform'da Yetişkinler İçin Oyun Blokları adlı bir sergim olmuştu.

R.K. Yeni sergi gündemde... Bu sergide neler olacak? Bu serginin senin için öneminden bahseder misin?

E.S. Bu sergi, yazar ve şair Hatice Utkan Özden ile birlikte yapacağımız bir sergi, Barın Han'da gerçekleşecek. Hatice ile kalp birliği içinde olduğumuz yaklaşık on yıllık bir yolculuğumuz var. 2014 yılında Yetişkinler İçin Oyun Blokları adlı işimin üretimine tanıklık edişyle başladı, 7 yıl sonra bu işim ilk defa sergilendiğinde serginin katalog metnini yazarak devam etti. Hatice ile bu sergiye bir süredir hazırlanıyoruz, sürecimizin genişlediğini, bu harmanlanma sayesinde kendi alanlarımızda daha da derinleşebildiğinizi gözlemliyorum. Hatice gibi bir şairle böylesi bir deneyimin içinde olmak benim için çok kıymetli.

R.K. Sergiyi yapacağın mekân da özel bir yer, Barın Han...

E.S. Barın Han sanat ve zanaat dünyamızda önemli bir alan tutuyor. Benim çok kıymet verdiğim bir yer, kendine has, özel bir alan. Bu alanı ve Emin Barın'ın temsil ettiği denge ve köprü kavramlarını önemsiyorum. Onun bu kavramları ele alım biçimlerinden feyz alıyorum. 2019 yılında, Barın Han'da, Bengü Gün küratörlüğünde gerçekleşen, Atonal 9 Solo sergisi kapsamında Yaralı Anlar adlı bir sergim olmuştu. Barın Han'da tekrar sergi yapmayı içten içe hep istedim, fakat önce doğru öğelerin eş titreşimde bir araya gelmesi gerekiyordu. Öğeler ve kişiler bir araya geldi, vakti gelmiş.



R.K. Yaratıcılığını beslemek önemli. Seni yaratmaya iten ilhamı nereden alıyorsun?

E.S. Şiirden, şairlerden, doğadan -yapraklar, deniz, gökyüzü, tomurcuklar, döngü ve denge-, zanaatkarlardan, köklerimizden, mozaik sanatından, bakır kullanımından ve uzunca bir süredir İspanya'dan, İspanyol sanatçılardan.

R.K. Senin için bir resmi “iyi” yapan nedir?

E.S. Aynı anda hem içinde, hem dışında olduğum resim benim için “iyi” bir resimdir; yeterince iyiye zaten bir noktadan sonra “ne içindeyim zamanın, ne de büsbütün dışında” dedirtir, sonra otur düşün saatlerce...

R.K. Düşünmesi de keyiflidir... Hayatında öncelik vermek istediğin neler var şu günlerde?

E.S. Kendime ve üretimlerime öncelik vermeye başladığım bir dönemdeyim. Bu her zaman çok iyi yapabildiğim bir durum olamayabiliyor. Bu önceliklendirme hali devam etsin isterim.

R.K. Peki, hayatta başarılı olma kriterlerin neler?

Enine, boyuna, derinlemesine genişlemek. Sevgi titreşiminde, sevgi temelli bir hayat kurmak. İncitmemek, zarafeti ve bir yaşama biçimi olarak gördüğüm şiiri elden, kalpten bırakmamak.

Yapmak istediğim bir şeyi yapabiliyor olmak. Birlikte düşündüğüm, birlikte hissettiğim, birlikte yol aldığım insanların olması. Akıl akıldan üstündür, kalp birliğinde her şey en üstündür yaklaşımıyla bir dünya kurmak. Bütün bunların olabildiği bir yaşam baya başarılıdır benim için.

R.K. Yoğun ve yorucu hayatlar içinde yaşıyoruz. Üreten biri olarak kendini iyi hissetmek için neler yapıyorsun? 'Feeling Good' mottosuna nasıl ayak uyduruyorsun?

E.S. Çok iyi dinleniyorum. Bu kasımı zaman içinde kuvvetlendirmem gerekti. Dinlenmeyi geçtim, hayat boyu durmayı bilmeyen bir halden şimdi hakkını vere vere kendine bakım vermeye başlayan, duran, dinlenebilen bir varlığa dönüştüm.



R.K. Hayal kurmak güzeldir. Hele bir de gerçekleşince, keyfine doyumalmaz. Şu sıralar neyin hayalini kuruyorsun?

E.S. İspanya’da bir misafir sanatçı programına gitmeyi çok isterim.

R.K. Güzel bir ülkeden bahsediyorsun. İnşallah... Gelecekle ilgili seni en çok neler düşündürüyor?

E.S. Gelecek benim için içinde heyecan barındıran bir kavram. Yani ezberden bildiğimiz manasıyla gelecek ile ilgili beni düşündüren hiçbir şey yok. Geleceğe dair bir kaygı, korku ya da telaş barındırmıyorum. Bu da zamanla kuvvetlendirmiş olduğum bir kas, elbette ki hep böyle değildi. Geleceğe dair heyecanıma dönecek olursak, evet, hakikaten heyecanlıyım. Bu an, bu şimdi anı, bu kıvamda, bu şekilde olabiliyorsa, bu yarın kim bilir nelere dönüşecek? Yarın nelere gebe? Bugünkü seçimlerim, okuduklarım, ele aldıklarım, hissedebildiklerim yarın nasıl ödüllere, nerelerden kendini gösterecek? Benzer heyecanım daha açmamış çiçeğe, daha önüme düşmemiş buluta, batacak olan güneşin kızılına, okumaya kıyamadığım kitaplara, daha cesaret edip de yapamadığım, hatta belki aklımdan bile geçirmediğim işlere, hepsine var. Gelecekle bir flört halinde olduğumu gözlemliyorum, bu satırları yazarken...



R.K. Senin gibi açık ve pozitif görüşlü bir sanatçı gözünden Türkiye’deki sanat dünyası nasıl görünüyor? Fikirlerini merak ediyorum...

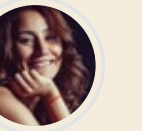
E.S. Çok yetenekli insanlarla bir arada yaşıyoruz. Kendimi bu topraklarda doğduğum, bu toprakların havasından, suyundan feyz alarak bir hayat geçirebildiğim için çok şanslı hissediyorum. Koca bir tarihin, külliyyatın, öğretinin, zanaatın ve kökün temellendiği bir yerden filizleniyoruz. Bu bağlamda Türkiye olarak sanat dünyasında çok önemli bir alan tutuyoruz. Bizim kendimizi hatırlamamız, kim olduğumuzun idrakinde olmamız, kendi kıymetimizi bilmemiz açısından önemli. Bu kendini bilme hali, dünya çapında ışığımızın daha berrak ve tortusuz görülmesine sebep olacak. Bunu mühimsiyorum. Bir arada, tüm kalitemiz ve kuvvetli yanlarımızla, birbirimizi yücelterek, birbirimize alan açarak ve disiplinlerarası birlikte olarak, bir diğer deyişle yatayda genişleyerek... Yıllar önce kendime böylesi bir dünya kuracağıma, böylesi titreyen bir alanda üretim yapacağıma söz vermiştim. Bir yıla yakın zamandır bu niyetimin gerçekleşmesine tanıklık ediyorum. Yüzüm, daha doğrusu gözüm, yalnızca bu alana, bu olma haline, bu yaşama biçimine dönük. Sanat üretimi benim için hiç bu kadar keyifli ve akışta olmamıştı.

R.K. Keyifler bol olsun diyorum ve yeni sergide görüşmek üzere...



SANAT AJANDASI: KEŞFET, İZLE, DİNLE, İLHAM AL!

Yaz, sadece tatilin değil; ilhamın da mevsimi! Güneşli bir yaz gününde sevdiğiniz filmleri izlemeyi, müziğin ruhu besleyen notaları eşliğinde yazın tadını çıkarmayı, rengârenk bir festivalde ya da serin galeri duvarları arasında sanatla tazelenmeyi kim istemez? Gerek yurt içinde gerekse yurt dışında keşfedilmeyi bekleyen sergiler, konserler, festivaller ve filmlerle yazın bize bahsettiği ilhamı kucaklayabileceğimiz bolca alternatif var. Ajandanızı hazırlayın; çünkü sanat dolu, ilham veren bir yaz sezonu başlıyor!



Hazırlayan: Yıldız Merve Ateş
@yildizmerveates